

کرونا هم رویان را متوقف نکرد

پرونده ویژه: بررسی متفاوت از کنگره آنلاین ۲۰۲۰ پژوهشگاه رویان

مصطفی با دکتر روح‌الله فتحی
معاون آموزشی و دبیر اجرایی کنگره ۲۰۲۰ رویان

فراسوی قومیت و نژاد
بررسی ژنتیکی موضوع نژاد و قومیت

مرثیه ای در سوگ یخچال ها
بررسی ذوب شدن یخچال های قطبی

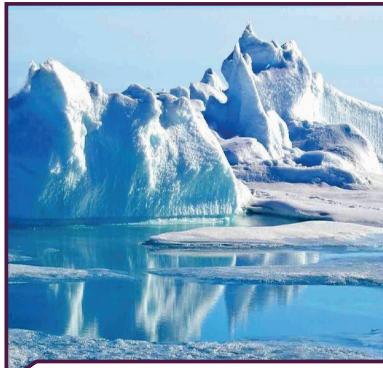
صفحه ۱

مصاحبه با دکتر روح الله فتحی

معاون آموزشی پژوهشگاه رویان

فراتر از قومیت و نژاد صفحه ۵

در سوگ یخچال ها صفحه ۹

فرهنگ و هنر صفحه ۱۱

کنگره رویان صفحه ۱۳

ما را در شبکه های اجتماعی دنبال کنید
 فقط کافیست بارکد زیر را اسکن کنید

نشریه علمی فرهنگی آموزشی فطرس
سال سوم / آذر ماه ۹۹ / شماره پانزدهم

صاحب امتیاز :

بسیج دانشجویی دانشکده علوم زیستی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال
سردبیر و مدیر مسئول : مهدی زربخش

هیئت تحریریه :

محمدصادق سلمانیان نژاد، محمدحسین حامیانفر،
محمدجواد نور محمدی، میثم نعمتی، امیرحسین
میزانی، محمدصادق محمودوندیام، محمدحسین
نیک قلب، عارف موسوی، امیرحسین خزایی

طراح و صفحه آرا: امیرحسین ایمانی

گرافیک: آرمین کوچک خواه

سبحان میرابراهیمی

همکاران:

ROYAN
پژوهشگاه رویان

گفت و گو با دکتر روح الله فتحی

معاون آموزشی پژوهشگاه رویان

دیگری سلول های بنیادی است و پس از چند سال برنامه جذاب علمی دیگر هم به این دو برنامه اضافه شد که سمینار پرستاری مامایی هست که به زبان فارسی برگزار میشه البته در دل کنگره تولید مثل این اتفاق میافتد ولی اون هم به نوبه خودش امسال سیزدهمین سالش رو برگزار کردیم و بسیار حائز اهمیت است که پرستارها و ماماهای سایر متخصصینی که با این حوزه در ارتباط هستند حضور پیدا کنند و از سخنرانی های اساتید بهره مند میشوند که البته به زبان فارسی برگزار میشود.

چرا پس از ۲۱ سال کنگره به صورت مجازی برگزار شد؟

خب همه اینو میدونیم دیگه امسال به خاطر این ویروس منحوس و مهمان ناخوانده که ما داشتیم در سراسر دنیا برنامه های حضوری و اجتماعات حضوری حذف شد و یکی از تاثیر پذیر ترین برنامه هاهم برنامه های آموزشی مثل کنگره های علمی سمینار ها، سمپوزیوم ها و کارگاه های علمی و خب خیلی تاثیرگذار بود روی کار ما، اما از آنجایی که به هر حال ما در یک پژوهشگاهی کار میکنیم که یک پژوهشگاه مرجع است و به عنوان یک مرجع علمی هم در داخل کشور الحمد لله مورد وفاقد و استناد مردم عزیزمون هست و هم در سطح بین المللی قابل توجه مراکز علمی سراسر دنیا است.

سلام جناب دکتر لطفا خودتون رو معرفی کنید

بسم الله الرحمن الرحيم روح الله فتحی هستم
عضو هیأت علمی گروه جنین شناسی پژوهشگاه
رویان و معاون آموزشی پژوهشگاه رویان

**در رابطه با تاریخ برگزاری کنگره رویان برای
خوانندگان ما توضیح میفرمایید**

امسال ما بیست و یکمین دوره را برگزار کردیم که به شکل مجازی بود و ۲۰ سال گذشته کنگره به صورت حضوری برگزار شد و خب تقریبا همیشه از سال ۱۳۷۸ به این سمت، ما کنگره رویان رو برگزار کردیم، هدف اصلی برگزاری کنگره رویان به نوعی به اشتراک گذاشتن تجربیات علمی ایرانی ها با محققین خارج از کشور بود و به نوعی جذب محققین خارج از کشور و نمایش دانش ایرانی برای اونها و آشنا شدنشان با وضعیت علمی کشور عزیزمون بوده است. خب دکتر کاظمی آشتیانی، ایشون به همراه همکارانشان با این تفکر که بتوانند در حوزه درمان ناباروری و علوم مربوط به تولید مثل یک اجتماع علمی خوب و بین المللی را برگزار کنند دست به ایجاد کنگره بین المللی رویان زدند ابتدا با موضوع ناباروری این کار انجام شد و پس از چند سال کنگره سلوهای بنیادی هم کنار اون ایجاد شد و دو اتفاق مهم هرساله رقم میخورد، یکی کنگره تولید مثل و

هست. همچنین یک زیرساخت قوی و یک تفکر همگانی برای برگزاری باید ایجاد میشد. خلاصه دو ماه قبل از کنگره رویان ما جلسات با هیئت رئیسه پژوهشگاه رویان گذاشتیم و بر دو چیز تکیه کردیم : یک عدم قطع زنجیره برگزاری کنگره ها که امسال هم به صورت بیست و یکمین سال رو برگزار کنیم حالا به صورت مجازی ایرادی نداره و دوم اینکه ما پتانسیل های خیلی خوبی داشتیم ، جوانان خیلی خوبی در کنار ما بودند از انرژی و عرض شود خدمت شما که این تفکر خودبازاری و اعتماد به نفسشون استفاده کردیم و اینها را در کنار خودمون داشتیم .

به حمدالله هیئت رئیسه پژوهشگاه رویان و تیم اجرایی کنگره اعتماد کردند و به تیم معاونت آموزشی و پژوهشگاه رویان این اجازه رو دادند که کنگره ۲۱ آم برگزار بشود.

ما تقریباً دو ماه وقت داشتیم که این کارو انجام بدیم، نامه ها زده شد اینوایتد اسپیکرها انتخاب شدند دعوت شدند و ایمیل ها زده شد به لطف خدا و با توسل به اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و به خصوص حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها که من همیشه تاکید می کنم جز نگاه خاص حضرت در این موضوع واقعاً چیز دیگری نبود که به ما این توان انرژی رو داد که قدم برداریم و رفتیم به سمت این کار رو انجام دادیم و خدمت شما بگم که ۷۴ سخنران آماده شدن برای سخنرانی در کنگره رویان.

البته زیرساخت هم با کمک شرکت هایی که اسپانسر بودن انجام شد و حقیقت امر کمک کردند زیرساختامون رو تکمیل کردیم لپ تاپ های خوب گرفتیم و تجهیزات کامپیوتری گرفتیم بالاخره اینها برای یک کار بزرگ ضروری بود و ما این کار رو استارت زدیم.

نظر شما در رابطه با تحقیقات پایه و علوم پایه چیست؟

من یه مثال خیلی ساده بزنم خدمت شما، ما میخوایم برمیم یه ماشین بسازیم اگر من نفهم این ماشین چه کار می خود انجام بده و هر بخشش چه وظیفه ای را در داخل این دستگاه پیچیده بر عهده داره به هیچ عنوان نمی تونم برم یک ماشین تولید کنم لذا تحقیقات پایه چی میگه؟ تحقیقات پایه میگه که اول بیا اجزا رو بشناس و عملکرد رو بشناس و بعد از اینکه اجزا و عملکرد رو شناختید این ها رو در کنار همدیگه میتونی قرار بدی و اون کل رو میتونی ایجاد کنی.

بالاخره ما مسئولیت سنگینی روی دوشمون حس کردیم که حالا که امکان برگزاری حضوری نیست ، کنگره به چه شکل برگزار شود؟

عرض کنم خدمتتون که ما هر ساله وقتی کنگره تمام میشه پس از چند هفته شروع می کنیم جلسات مربوط به کنگره سال بعد رو انجام میدیم و تا اینکه تقریباً هر دو هفته یک بار و پس از سال هم هر هفته جلسه داریم یعنی جلسات سنگین!

ابتدا تصمیم گرفتیم کنگره رو به صورت حضوری برگزار کنیم قبل از اپیدمی شروع کرونا و رفتیم به سمت اینکه ایمیل بزنیم، نامه بزنیم ، اساتید را انتخاب و دعوت کنیم.

دیگران علمی زحمت کشیدند وقتی کرونا اوامد حقیقتش واقعاً نفس همه رو برید و سختی های فضای بین المللی اعم از تحریم سختی کار چند برابر میکرد به طوری که پاسخ اساتید خیلی سخت دریافت میشه و نگرانی های حضور اساتید خارجی هم در کشور ایران عزیزمون وجود دارد.

به هر حال ما یک جوایزی با شنیدن اینکه کنگره های بین المللی بزرگ هم کنسل شدن تقریباً دیگه رفتیم به سمت اینکه کنگره رویان را هم کنسل کنیم حقیقت امر این نمیتوانست ما رو راضی کنه بالاخره ما رویانی هستیم و باید رویانی فکر کنیم و رویانی هم عمل کنیم.

۲۰ سال گذشته همکاران ما کنگره را به صورت حضوری برگزار کرده بودند و ما نمی خواستیم این زنجیره با یک ویروس بسیار کوچک و حقیر قطع بشه به هر حال نشستیم با هم صحبت کردیم علی رغم این که زیرساخت کافی برای بحث مجازی نداشتیم و گفتیم شروع کنیم یک سری برنامه های مجازی در سطح بین المللی برگزار کنیم یعنی رفتیم سراغ برگزاری برنامه های علمی و اینترنشنال و بینار برگزار کردیم .

لذا از اساتید مطرح در حوزه بین الملل دعوت کردیم در موضوع سلول های بنیادی، در موضوع علوم تولید مثل، در موضوع زیست فناوری و حدود ۴ اینترنشنال و بینار موفق رو به لطف خدا برگزار کردیم و در کنارش یک چیزی در حدود ۲۰ و بینار داخلی هم برگزار کردیم.

حقیقتش این موارد کم کم به ما این قدرت را داد که عرض کنم خدمتتون برمیم به سمت اینکه کنگره رویان را برگزار کنیم. کنگره رویان حقیقت با یک اینترنشنال و بینار خیلی متفاوته با یک سمپوزیم ساده یا کارگاه ساده خیلی متفاوت هست و نیازمند صرف انرژی و وقت

البته یک شرط مهم داره و اونم اینه که کیفیت علمی در سطح پایه رو ما در سطح پایه منظور علم پایه دانشگاهی است فراموش نکنیم و سال به سال این رو تقویت کنیم اگر بتوانیم اون جذابیت‌های علوم پایه رو و اون کاربرد علوم پایه و اثر گذاریش رو در علم آینده برای دانشجویان جا بندازیم، به نظر من در سال‌های آتی متقاضیان شرکت در دوره های پایه در نزد دانشجوها بسیار بیشتر خواهد شد و این میتوانه برای جامعه علمی ما بسیار مفید باشه و به نوعی یک رقابت علمی سالم در سطح علوم پایه ایجاد بکنیم بین مراکز علمی که مراکز علمی در این رقابت سالم بتوانند منجر به رشد خودشان و رشد سایر مرکز هم بشوند.

اگه بشه کیفیت را حفظ کرد و آن را بالا برد خب در بعضی از دانشگاهها حقیقتش کیفیت علوم پایه متاسفانه کیفیت قابل قبولی نیست مطلوب نیست و فقط به صرف اینکه ما گاهای برای اینکه ظرفیت دانشجویی تکمیل کنیم رشته های علوم پایه و اتخاذ می کنیم و در دانشگاه هامون بهش می پردازیم این ضربه بزرگی میزنه به اون انگیزه های دانشجویی برای پرداختن به علوم پایه ولی اگر بتوانیم کیفیتش را ارتقا بدیم در یک فضای رقابتی سالم مراکز رشد بدیم و کاربرد علوم پایه را در سال‌های آینده و اثرگذاریش رو در سال آینده برای دانشجویان تبیین بکنیم به نظر من راه بسیار پرونقه را در زمینه علوم پایه در آینده خواهیم داشت.

توصیه مستقیم شما به دانشجویان ...

ببینید می خوام یه مقدار خودمونی تر و شفاف تر و صادقانه تر با دانشجویان عزیزمنون صحبت کنم. خیلی از محققین بزرگی که در کشور دارند کار می کنند و موندن توی کشور دارند زحمت می کشند ازشون بپرسید میگن که ما پذیرش های خوبی از مراکز علمی دنیا داشتیم و می توانستیم بزیم و در کشورهای دیگر فعالیت می کنیم بالاخره ما در داخل کشور مشکلات کم نداریم ما تو کشورمون بالاخره متاسفانه بدسلیقگی داریم، کج فهمی داریم و عدم دلسوزی داریم اما افراد دلسوز هم داریم که کار می کنند تلاش میکنند کشور را رونق بدنهند این ها همه هست و همه رو باید در کنار هم دید اما دانشجویان عزیز ایرانی باید به این نکته توجه کنند آن هم اینکه کشور عزیزمنون در سال های آینده به وجود این بچه ها نیازمنده ! من همیشه صحبتی که با بچه ها می کنم این است که با دانشجویان خودم گاهای مشورت

ببینید دانش پایه تحقیقات پایه یعنی همین، علوم پایه این اجازه را به ما می دهد که اجزای مختلف علم رو بشناسیم و بعد در کنار هم قرار بدیم و به یک سوال پاسخ بدیم یا یک مشکل حل کنیم یه وقت توی کنگره رویان بعضی از محققین میان و نگاه می کنن می بینن قسمت بالینی کنگره قسمت کلینیکال کنگره پرنگ تر از بخش های تحقیقاتی پایه است به ما اعتراض هم می کنند و میگن چرا این قسمت های پایه رو بولدهش نکردید، لذا این دو تا در کنار همدیگه موثر خواهد بود یعنی تحقیقات پایه علوم پایه در کنار علوم بالینی و علوم پایه باید به عنوان یک ابزار استفاده بشه برای کمک به علوم بالینی یعنی اینکه باید ببینیم در بالین چه سوالات مشکلاتی وجود دارد ما در تحقیقات پایه به آنها پاسخ بدھیم علوم پایه یعنی این.

با توجه به این رویکردی که در کشور داریم در سال‌های آتی یعنی در دنیا همین حالت وجود دارد و از آنجا که در کشور ما هم موسسات و مراکز علمی هستند که در مرز دانش حرکت می کنند حالا یکی از آنها خداوند لطف کرده پژوهشگاه رویان هست سعی می کنیم ما در مرز دانش حرکت کنیم با دنیا هم جهت باشیم و بتوانیم از آنها عقب نباشیم یعنی ما واقعاً اینجا ایده هایی داریم نزد دانشجویان خودمون و محققین خودمون که از ایده هایی که در سایر مراکز بزرگ دنیا هست کمتر نیست حتی در بعضی از موارد جلوتر حرکت می کنیم ولی متاسفانه یکسری محدودیت هایی اجازه به بار نشستن این ایده ها رو نمیده یا در زمان خودش و به موقع نمیده یعنی اینکه متاسفانه زمان را از دست می دهیم. یکی از این مسائل تحریم که بالاخره روی متریال روی مواد آزمایشگاهی ، تجهیزات آزمایشگاهی اثر میداره و ما چندین برابر قیمت و با چندین برابر زمان دسترسی بهشون تهیه می کنیم و استفاده می کنیم خب این آسیب می زنه، دیگر این ایده نویی که ظرف ۲ سال میتوانی به یه نتیجه ای برسونی و این را منتشر کنی ممکن است سه یا چهار سال طول بکشد و بعد هم در انتشارش هم مجلات خارجی متاسفانه ما را اذیت می کنند. این موارد را بالاخره افراد علمی که تو کشور کار می کنند خیلی خوب متوجه میشن و دانشجویان عزیز هم می دانند اما علوم پایه با توجه به این رویکردی که دنیا داره و با توجه به اینکه کشور عزیزمنون هم در پرداختن به درمان بیماری ها به روش تحقیقات بالاخره علوم پایه در سال های آینده حرف های بسیاری برای گفتن خواهد داشت.

دستانشان آلوهه به خون های جوانان ماست
خب من جوان ایرانی برم اونجا به عنوان نیروی
متخصص بایستم کار انجام بدم و سال های سال
به آنها خدمت کنم به زعم شخص بنده نمی
خواهم جسارت بکنم به جامعه علمی ولی به
عنوان یک فرد کوچکی در جامعه علمی ایران
عزیزمان فعالیت می کنم به زعم شخصی بنده
این حقیقتش از نظر من پسندیده نیست.

ان شاء الله که دانشجویان عزیز به این توجه
کنند نیاز کشور نیاز حدى به جوانان خودش
هست و جوانان در زمین های علمی پیشرفت
کنند و به کشور خدمت کنند.

**در رابطه با دانشگاه آزاد که آیا دانشجویانی که
دانشجو دانشگاه آزاد هستند به لحاظ علمی
میتوانند به جایگاه های مناسب علمی برسند؟**

عرض کنم خدمت شما که مین اولین دانشجوم
از دانشگاه آزاد بود و من اصلا مهم نیست برآم
دانشجو از کجا بیاد، از دانشگاه آزاد یا دانشگاه
ملی یا دانشگاه های دیگر. من دانشجو رو
ارزیابی میکنم و باهاش کار می کنم و من
اعتقادم اینه وظیفه اساتید دانشجو پروری است.
اینکه دانشجویی بیاد و ضعف هایی داشته باشد
و ما ضعف ها رو بولدش بکنیم، از نظر من این
پسندیده نیست بالاخره وظیفه یک استاد همین
است که ایجاد رابطه بین دانشجو و استاد
میشود. من اولین دانشجوم از دانشگاه آزاد بود و
الآن در یکی از مراکز علمی معتبر آلمان مشغول
به کار و تحصیل در مقطع phd هست. دانشجوی فوق لیسانس داشتم از
دانشگاه آزاد قائم شهر که الان ایشان خارج از
کشور الحمد لله دارند در جای خیلی خوبی
تحصیل می کنند، از دانشگاه آزاد دانشجویان
خوبی داشتم که بعدا پرسنل خودمان شدند و در
زمینه علمی دارند فعالیت می کنند و بچه های
بسیار خوبی هستند. من پروره های خیلی
خوبی رو خودم به آنها سپردم و نتایج خیلی
خوبی ازشان دیدم . به اعتقاد من اصلا دانشجو
از دانشگاه آزاد بیاد یا دانشگاه دیگر این مهم
نیست ، البته یک نکته رو من خطاب به
مسئولین دانشگاه آزاد عرض می کنم ، به هر
حال مسئولین محترم دانشگاه آزاد در بعضی از
مراکز خودشون و به خصوص در سطوح علوم
پایه باید سعی کنند یک مقدار کیفیت کار را
افزایش بدنهند. دانشجویان بسیار خوبی در دانشگاه
آزاد فعالیت می کنند کار می کنند و انشا الله با
نگاه خاصی که زحمتکشان مسئول در دانشگاه
آزاد خواهند داشت با ارتقای کیفیت این علوم در
دانشگاه آزا دانشجویان هم از آینده کاری
خودشان راضی خواهند بود.

می گیرم ، میگم ببینید درس خوندن و علم
آموزی و ارتقاء پیدا کردن در یک کشور خارجی
بد نیست بالاخره این دستور از پیامبر صلی الله
علیه و آله و سلم رسیده؛

اطلبوا العلم ولو بالصین

يعنى که علم را بیاموزید حتی شده در چین

بالاخره نگاه کنید پیامبر بزرگوار ما یک چنین
فرمایشی دارند یعنی اینکه جاهای دیگر که علم
هست بروید و به دست بیاورید.

بچه ها باید توجه کنند که کشور به نیروی
انسانی خودش به خصوص نیروی متخصص
خودش نیازمند، دشمن ما دنبال این است که
این نیروی متخصص رو نسبت به کنام خودش
نسبت به کشور خودش نامید بکنه و بی انگیزه
بکند.

من برخی از دوستانم را دیدم رفتن خارج از
کشور، کشورهای بزرگ و دانشگاه های بزرگی
تحصیل کردن برگشتند تو کشور دارند فعالیت
می کنند واقعا اینها جای تشکر و قدردانی داره
ازشون اونایی که میتوانستن برونند نرفتند و توی
کشور دارند کار می کنند و سنگی برای این
کشور بلند می کنند از زمین و آبی گرم می
کنند که جای تشکر و قدر دانی داره اما بعضی
از دوستان هستن که متاسفانه این راه رفتن در
کشور دیگه موندن و دارن خدمت می کنند.

من حقیقتش شخصا خودم این رو نمیپسندم
یعنی فرض بفرمایید، بخواهم شفاف بگم دیگه
برخی از دوستانم ما در کشورهایی مثل آمریکا یا
کانادا الان دارند زندگی می کنند سال هاست و
گرین کارت های آنها را دارند و در آنجا به عنوان
نیروهای متخصص دارند کار می کنند به گمان
خودشان دارن به بشریت خدمت می کنند اما
من این خدمت رو حقیقتش زحمت می دونم و
یک مشقتی مرتب می شوند که اجرشون به
نظر من به اندازه اون محققین که در داخل
کشور دارن زحمت می کشند برای مردم

کشورهای بزرگی مثل آمریکا و کانادا و انگلیس را
مستحضرید چقدر برای ما دردرس ایجاد می
کنند چقدر مشکل به وجود می آورند در تامین
نیازهای اولیه مردم در تامین داروها، در تامین
مسائل امنیتی ما چقدر مشکلات امنیتی ایجاد
می کنند هزینه های بسیاری برای ما می
تراشند و بالاخره افزایش قیمت خیلی از اقلام و
اینها نتیجه تحریم هاست بالاخره مشکلات
داخلی هم هست اما تحریم ها رو نمیتوانیم
ندیده بگیریم و اینها گاها کشورهای بزرگ

فراتر از قومیت و نژاد

وی هر شکلی از جمجمه را از هر مکان ممکن جمع آوری میکرد و با اندازه گیری حجم داخل کاسه جمجمه بوسیله‌ی دانه‌های فلفل سعی در کشف ارتباطی بین برتری عددی این احجام و برتری نژاد‌های مختلف داشت. مورتون اعتقاد داشت که انسان‌ها را میتوان به پنج نژاد طبقه‌بندی کرد و این پنج نژاد میتوانند خلقت‌های متفاوتی داشته باشند. وی ادعا میکرد که «جمجمه سنجه» اش نشان میدهد که سفید پوست‌ها، یا به عبارت دیگر «قفازی‌ها» باهوش ترین نژاد‌اند. در رده بندی مورتون پس از مردمان سفید پوست به ترتیب مردم شرق آسیا، جنوب شرق آسیا، بومیان امریکا و در نهایت سیاه پوست‌ها یا همان اتیوپیایی‌ها جایگاه دوم تا آخر را اشغال کردند و تا دهه‌ها این ایده‌ی مورتون به عنوان سندی برای دفاع از برده داری ارائه میشد.

امروزه مورتون را به عنوان پدر نژاد پرستی علمی میدانند. اگرچه مجموعه جمجمه‌های مورتون هم اکنون در موزه‌ی دانشگاه پنسیلوانیا نگهداری میشود اما خوشبختانه از این مجموعه دیگر به عنوان مدرکی برای اثبات برتری‌های نژادی و قومی استفاده نمیشود و علم نوین از جمله ژنتیک و دیرینه‌شناسی ثابت کرده است

آیا افکار و عقاید نژاد پرستانه و برتری طبلانه قومی می‌تواند درست باشند و آیا این قبیل مفاهیم صرفا ساخته دست بشر برای جدا سازی‌های گروهی و برچسب زدن به اقوام مختلف اند؟

آیا اقوامی بر اقوام دیگر برتری دارند؟ و اگر جواب بله است معیارهای این برتری چه چیز‌هایی می‌تواند باشد؟

در این مقاله قصد داریم با اشاره به مباحث علمی در مورد نژاد و تاریخ زیستی بشریت، تفکرات غلط موجود در باره برتری‌های قومی و نژادی، که هر یک از ما ممکن است در صدی هرچند اندک از آنها را باور داشته باشم، را به چالش بکشیم.

نژاد دقیقاً چیست؟

علم به ما می‌گوید هیچ مبنای ژنتیکی یا علمی برای نژاد وجود ندارد و این مفاهیم صرفا ساخته‌ی دست بشر برای جدا سازی و برچسب زدن به گروه‌های مختلف بشری است.

ریشه‌های نژاد پرستی علمی به اوایل قرن نوزدهم میلادی و پژوهش‌های فردی به نام ساموئل مورتون باز میگردد.

تا حدود ۱۰۰ هزار سال پیش، ما (هموساپینس‌ها) در افريقا ماندیم اما طی اين فاصله‌ی زمانی ۲۰۰ هزار ساله گروه‌هایي به بخش‌های مختلف قاره رفتند و جدا افتادند و به دنبال آن جمعیت‌های انسانی جدیدی شکل گرفت.

تنوع ژنتیکی در قاره افريقا بیشتر از دیگر قاره‌ها است

امروزه میدانیم که جهش‌های تصادفی در DNA موجودات، با سرعتی کم و بیش ثابت اتفاق می‌افتد؛ بنابراین هرچه یک گروه جمعیتی ماندگار تر شود و زن‌هایش از نسلی به نسل دیگر انتقال یابد جهش‌های بیشتری را نیز تجربه خواهد کرد. به عبارت دیگر میتوان گفت که هرچه گروه‌های انسانی مدت بیشتری از هم جدا باشند جهش‌های متمایز بیشتری را تجربه خواهند کرد. با در نظر گرفتن این حقیقت میتوان به علت بیشتر بودن تنوع موجود در قاره افريقا نسبت به دیگر قاره‌ها پی برد. چرا که انسان مدرن در افريقا پدید آمده است و طولانی ترین زمان را در آنجا گذرانده. بنابراین وقت بیشتری برای ایجاد تنوع ژنتیکی داشته. که عالیم این تنوع ژنتیکی گستره را میتوان در تنوع رنگ پوست و تنوع زبانی ای که در این قاره به چشم میخورد مشاهده کرد.

پژوهشگران با بررسی ژن‌های افريقيایی‌های کنونی به اين نتیجه رسیدند که گروه‌های قومی، که اکنون در جنوب افريقا زندگی میکنند، نمایانگر یکی از قدیمی‌ترین شجره نامه‌های انسانی هستند.

تقریباً همه انسان‌ها در صدی ژن نئاندرتال در ژنوم خود دارند

برخی معتقدند که حدود ۶۰ هزار سال پیش گروه‌های جمعیتی از افريقا به دیگر قاره‌ها نقل مکان کردند اما برخی از دیگر دانشمندان بر این باورند که مهاجرت دسته جمعی ای که ۶۰ هزار سال پیش رخ داد در واقع موج دوم مهاجرت دسته جمعی دیگری بوده که پیش از آن از قاره افريقا به سمت شرق آسیا رخ داده بود. با این حال اگر فرضیه دوم صحیح باشد میتوان بر اساس ژنوم امروزمان این نتیجه گیری را کنیم که موج دوم بسیار بزرگ‌تر از موج اول بوده است.

که مشاهدات ونتیجه گیری‌های مورتون هیچ مبنای استوار علمی نداشته و دانش تکوین معتقد است که نیاکان ما همگی از قاره افريقا به دیگر نقاط زمین نقل مکان کرده‌اند. ولی متاسفانه با این وجود باور‌های بی‌پایه و اساس نژاد پرستانه و برتری طلبانه‌ی قومی حتی امروز هم بر تفکرات و رفتار برخی از افراد کره خاکی سایه افکنده و هنوز هم شاهد نابرابری‌های نژادی و قومی در زمینه‌های مختلف در اقصی نقاط جهان هستیم.

حقایق مهم آشکار شده در پژوهش‌های ژنتیکی

وقتی دانشمندان بر روی پروژه ژنوم انسان کار میکردند به عمد نمونه‌ها را از افرادی جمع آوری کردند که به گفته‌ی خودشان از نژاد‌های مختلفی بودند. در ژوئن ۲۰۰۰ میلادی وقتی نتایج این پژوهش در مراسمی در کاخ سفید اعلام شد، کربیگ ونتر که یکی از پیشگامان توالی یابی دی ان ای بود اعلام کرد: «مفهوم نژاد هیچ مبنای ژنتیکی و یا علمی ندارد.»

پژوهش‌هایی که در چند دهه‌ی اخیر در زمینه‌ی ژنتیک صورت گرفت دو حقیقت مهم را آشکار کرد:

اولین حقیقت این که همه‌ی انسان‌ها از نظر ژنتیکی به هم بسیار مرتبط‌اند؛ یعنی با وجود این که همه‌ی افراد دارای نسخه‌های متفاوت از برخی ارثهای همسان، همه‌ی انسان استثنای دو قلوهای همسان)، همه‌ی انسان‌ها مجموعه ژن‌های بسیار شبیه به هم دارند. به دنبال مطالعه روی این تنوع ژنتیکی دانشمندان توانستند نوعی از شجره نامه‌ی جمعیت‌های انسانی را باز سازی کنند که این شجره نامه دومین حقیقت مهم را آشکار میسازد:

همه انسان‌هایی که امروز زندگی میکنند عملاً افريقيایی هستند.

با این وجود چطور میتوان تنوع جمعیتی ای که امروزه شاهد آن هستیم را توجیه کنیم؟

مطالعات نشان میدهد که گونه‌ی ما (هموساپینس یا همان انسان خردمند) در افريقا تکامل یافته؛ اما هیچکس درباره‌ی زمان و مکان دقیق آن اطلاعی ندارد. جدید ترین یافته‌های فسیلی در مرآکش مؤید آن است که ویژگی‌های مدرن آناتومی انسان از ۳۰۰ هزار سال پیش کم به وجود آمده‌اند.

برای زندگی در هوای رقیق سازگار تر شدند. به همین ترتیب اسکیموها جهش هایی را تجربه کردند که به دنبال آن با رژیم غذایی دریایی که اسید چرب بسیاری دارد سازگاری پیدا کردند.

جهشی که مارا روشن تر کرد

همانطور که میدانید مکانیسم انتخاب طبیعی غالباً باعث انتقال ژن هایی به نسل های بعدی میشود که آن ژن ها نقش تکاملی قابل توجهی داشته باشند. اما در مورد ژن هایی مثل ژن ایدار (EDAR) هنوز این نقش تکاملی در سایه ای از ابهام به سر میبرد. بیشتر انسان هایی که پیشینه‌ی شرق آسیایی دارند با اجدادشان از سرخ پوست های بومی امریکا بوده اند حداقل یک کپی از این ژن را دارند اما این امر بین انسان هایی که پیشینه‌ی افریقایی یا اروپایی دارند نادر است. محققی در دانشگاه پنسیلوانیا به نام یانا کامبرف با وارد کردن نوع شرق آسیایی این ژن به بدن موش های دارای این ژن نسبت به خویشاوندان فاقد ژنشان دارای تار موهای ضخیم تر اند، غدد عرقی بیشتری دارند و پد های چربی اطراف غدد پستانی شان کوچکتر است. پژوهش های کامبرف به فهم چرایی ضخیم تر بودن موها و بیشتر بودن غدد عرقی مردمان سرخپوست بومی امریکا و مردم شرق آسیا کمک میکند. البته باید به این موضوع اشاره کرد که هنوز تاثیر این ژن بر روی سینه های انسان مشخص نیست. با این حال موش ها دلیل تکاملی ای ارائه نمیکنند؛ به عبارت دیگر مشخص نمیکنند که فایده ای این جهش چیست!!!

جهشی که موجب زخم شدن موهای مردمان شرق آسیا میشود به علت تغییر باز آلی تیمین (T) به سیتوزین (C) در ژن مربوطه‌ی آن است. به همین ترتیب جهشی که در روشن تر شدن پوست اروپایی ها محرک اصلی است در ژنی به نام SLC24A5 اتفاق افتاده که از حدود ۲۰ هزار جفت باز تشکیل شده (این ژن خود نیز در اثر رخ دادن یک جهش ژنتیکی در ۹۲ هزار سال پیش در آسیا به وجود آمده است). در بخش مشخصی از این ژن بیشتر مردم افریقا یک G و اروپایی ها یک A دارند.

کارشناسان پالئوژنتیک با مطالعه‌ی DNA استخراج

تقریباً همه‌ی انسان‌ها در صدی ژن نثاندرتال در ژنوم خود دارند!

برخی معتقدند که حدود ۶۰ هزار سال پیش گروه‌های جمعیتی از افریقا به دیگر قاره‌ها نقل مکان کردند اما برخی از دیگر دانشمندان بر این باورند که مهاجرت دسته جمعی ای که ۶۰ هزار سال پیش رخ داد در واقع موج دوم مهاجرت دسته جمعی دیگری بوده که پیش از آن از قاره افریقا به سمت شرق آسیا رخ داده بود. با این حال اگر فرضیه دوم صحیح باشد میتوان بر اساس ژنوم امروزمان این نتیجه گیری را کنیم که موج دوم بسیار بزرگ‌تر از موج اول بوده است. بر اساس یافته‌های ژنتیکی غیر افریقایی های امروزی همگی از نسل همان انسان‌هایی هستند که ۶۰ هزار سال پیش قاره افریقا را ترک کردند؛ اما از آنجا که مهاجران تنها شاخه‌ی کوچکی از جمعیت افریقا بودند، تنها ذره کوچکی از دی از آنسان‌های ساکن افریقا را با خود برداشت. در مسیر مهاجرت، شاید در خاور میانه، مهاجران با گونه‌ی دیگری از انسان‌یا همان نثاندرتال‌ها مواجه شدند و با آن‌ها ارتباط جنسی برقرار کردند و در مسیر شرق با گونه دیگری از انسان تباران یا دنیسووا‌ها مواجه شدند. باور بر این است که هر دو گونه‌ی نثاندرتال و دنیسووا، گونه‌ی تکامل یافته از انسان‌هایی بودند که ساکن اوراسیا بودند و خیلی پیش تر از افریقا مهاجرت کرده بودند. به دنبال تبادل ژنی هموساپینس‌ها و نثاندرتال‌ها همه‌ی غیر افریقایی های امروزی مقداری ژن نثاندرتال دارند و احتمالاً این ژن‌ها در تقویت سیستم ایمنی بدن و تولید ویتامین Dی مؤثر بوده؛ اگرچه موجب افزایش احتمال بروز اسکیزوفرنی و افزایش میزان چربی دور شکم نیز میشود.

نسل های بعد این مهاجران در سرتاسر جهان پراکنده شدند. تا ۵۰ هزار سال پیش آنها به استرالیا، ۵۴ هزار سال پیش به سیری و ۵۱ هزار سال پیش به امریکای جنوبی رسیده بودند. در طول سالیان هریک از این گروه‌های جمعیتی جهش های ژنتیکی خاص خود را بیشتر این جهش‌ها نه مفید بود نه مضر اما گاهی جهشی اتفاق می‌افتد که در شرایط محیطی جدید مفید واقع و از طریق مکانیزم انتخاب طبیعی آن جهش به سرعت بین افراد آن ناحیه گستردگی میشود.

برای مثال میتوان به اتفاقی که ژنوم افراد ساکن ارتفاعات به وقوع پیوست اشاره کرد که آنها

افراد یک گونه از بشر هستیم که تنها خط‌های فرضی روی کره جغرافیایی باعث ایجاد اکثر اختلاف‌ها و برتر پنداشی‌های بشر امروزی شده است.

با توجه به این تعریف می‌توان بر این ادعا که شعارهایی از قبیل «ما آریایی هستیم، عرب نمی‌پرسیم» برخاسته از بخشی از تفکرات رایج جامعه‌ی امروزی ما هستند، صحیح گذاشت.

شعاری که بالاتر مورد اشاره قرار گرفت شاید نژاد پرستانه نباشد ولی از نظر ذات و مفهوم تفاوتی با اندیشه‌های نژاد پرستانه نیز ندارد. هرچند که انتقاد‌های دیگری نیز به این شکل از تفکرات و شعارها وارد است ولی جدای از مربوط نبودن بحث به بدنه‌ی اصلی گفتار، در حوصله‌ی خواننده هم بسط و گسترش دادن این موضوع نمی‌گنجد.

با این حال امید است که مطالب مطرح شده در این بحث علاوه بر مفید واقع شدن از نظر اطلاعات علمی، تاثیری در تغییر نگرش‌های موجود در گرایش‌های متعصبانه نیز داشته باشد.

پروره زنوم انسان

طرح نقشه‌برداری و تعیین توالی کل زنوم انسان با استفاده از روش‌های علمی، برای نخستین بار در سال ۱۹۸۴ میلادی در کنفرانسی در شهرک آلتا، یوتا عنوان شد. هدف این پروره بین‌المللی تعیین توالی جفت باز انسان از هردو نظر فیزیکی و عملکرد بود.

در سال ۱۹۹۸ سازمان زنوم انسانی (HUGO) ایجاد شد. اهداف اولیه پروره زنوم انسانی که از سوی HUGO دنبال می‌شد چنین است: ۱. تعیین نقشه‌ی دقیق ژنتیکی کروموزومها ۲. تهیه نقشه فیزیکی کروموزوم‌های ارگانیسم‌هایی که به عنوان مدل انتخاب شده‌اند ۳. تعیین توالی کل زنوم انسان ایجاد شبکه‌های ارتباطی و بانک‌های اطلاعاتی ۴. تعیین توالی بیش از ۹۰ درصد زنوم انسان در فوریه سال ۲۰۰۱ به پایان رسید. اما هنوز بسیاری از ژن‌های انسان شناسایی نشده‌اند.

این پروره بزرگترین پروره گروهی بشر بوده است که تاکنون محققان زیادی در آن شرکت کرده‌اند. با نزدیک شدن به پایان پروره زنوم انسان، هم‌اکنون دانشمندان پروره جدیدی را به نام پروره پروتئوم انسان، شروع کرده‌اند که هدف این پروره شناسایی کلیه پروتئین‌هایی است که در سلول‌های انسان بیان می‌شوند این پروره به رهبری سازمان پروتئوم انسان یا HUPO در حال انجام است.

از استخوان‌های باستانی کشف کردند که جهش G به A نسبتاً به تازگی (حدود ۸۰۰۰ سال پیش) در غرب اروپا اتفاق افتاده که همزمان با مهاجرت انسان از خاورمیانه و انتقال فناوری نوظهور کشاورزی به دیگر مناطق می‌باشد. به عبارت دیگر بر خلاف تصورات رایج امروزی، ساکنان وقت اروپا احتمالاً سفید پوست نبودند، بلکه پوستی مایل به قهوه ای داشتند. همچنین این مطالعات نشان میدهد که بسیاری از اروپایی‌های تیره پوست، چشم آبی رنگ داشتند.

امروزه در سراسر دنیا رنگ پوست طیف وسیعی را در برمیگیرد که تفاوت‌های موجود در آن با عرض جغرافیایی و میزان دریافت تابش خورشید ارتباط دارد.

نزدیک به استوا تیرگی پوست، که ناشی از انباشت بیشتر رنگدانه‌ی ملانین در سلول‌های پوستی است، سپر مناسبي را در برابر تابش‌های خورشیدی و اشعه‌ی فرابنفش ایجاد می‌کند که مانع آسیب رسیدن به لایه‌های عمیق پوست و مشکلاتی از قبیل سرطان می‌شود درحالی که نزدیک به نواحی قطبی که تابش خورشیدی به نسبت نواحی استوایی کمتر است، روشن بودن پوست موجب افزایش تولید ویتامین D در بدن می‌شود.

بیان چندین ژن با هم بر روی رنگ پوست اثر گذارند. امروزه علم نشان میدهد که تفاوت‌ها در رنگ پوست راهکاری برای سازگاری با شرایط نوری و تابشی مناطق مختلف زمین است و نه برتری گروهی نسبت به گروه دیگر؛ و این تنها یکی از اشکال مختلف سازگار شدن با شرایط محیط است که نیاکان ما در طول زندگی و ادامه‌ی نسل خود در کره‌ی خاکی تجربه کرده‌اند.

اما سخن پایانی؛

ژنتیک نشان میدهد که ترکیب شدن و جایگزینی بارها و بارها در زنوم انسان به دنبال اتفاقات متعدد مثل تغییر موقعیت‌های جغرافیایی، اختلاط ژن‌های دو یا چند جمیعت با هم و دیگر عوامل، اتفاق افتاده است و به سبب آن چند ویژگی با هم ترکیب شده و یا چند ویژگی از بین رفته‌اند. با این وجود می‌توان گفت که اصل و نسبت ژنتیکی هر یک از ما می‌تواند مربوط به هر بخشی از این کره خاکی و حتی مربوط به گونه‌ی نثار در تال باشد! پس عمل مفاهیمی مثل برتری‌های نژادی و قومی، حداقل از نظر خلقت و ویژگی‌های ذاتی، معنی ندارند و همگی ما

در سوگ یخچال‌ها

پایداری حالا زیرسوال رفته است. یخچالی که روزی با نام «اوجکول» (Okjökull) که در محاوره ایسلندی معنی **OK** می‌دهد شناخته می‌شد، در سال ۲۰۱۴ به طور کلی ذوب شد و از بین رفت.

ذوب شدن جهان، مقابل دیدگان بشر: هرساله حجم متراکمی از یخ‌های جدید در طول هر زمستان به مقدار یخچال‌ها افزوده می‌شود و در هر تابستان مقداری از آن ذوب می‌شود. این شرایط باعث ایجاد حالت تعادل در یخچال‌ها می‌شود، اما در شرایطی پایدار قادر است تعادل خود را حفظ کند. یخچال‌ها دائماً در حال حرکت می‌باشند و با توقف و ساکن شدن در واقع شمارش معکوس ذوب شدن آن‌ها آغاز می‌شود؛ ذوب شدنی که در آن دیگر شاهد یخچال کاملی نخواهیم بود.

دانشمندان و شهروندان ایسلندی تابلویی برای یادآوری یخچال ذوب شد **OK** تهیه کرده‌اند، همان یخچالی که براثر تغییر اقلیم از بین رفته است.

ادامه چنین روندی باعث خواهد شد که تا سال ۲۰۲۰ تمام یخچال‌های ایسلند از بین رفته باشند. **OK** بزرگترین یا شناخته شده ترین یخچال ایسلند نبود، اما اهمیت آن بعد از گذشت زمانی آن قدری بود که در اسناد کشف شده از اولین ساکنان وایکینگ ایسلند ذکر شود. تقریباً یک قرن پیش، این یخچال ۵۱ کیلومتر مربع مساحت و ۵۰ متر ضخامت داشت.

تغییرات آب و هوایی و گرمای شدید هوا، مناطق قطبی و یخ‌زده و یخچال‌های طبیعی را فرا گرفته است. گرما و شروع ذوب شدن یخ‌ها در گرینلند که محققان برای سال ۲۰۷۰ میلادی پیش بینی کرده‌اند، اکنون از راه رسیده و جهان ما در حال ذوب شدن است.

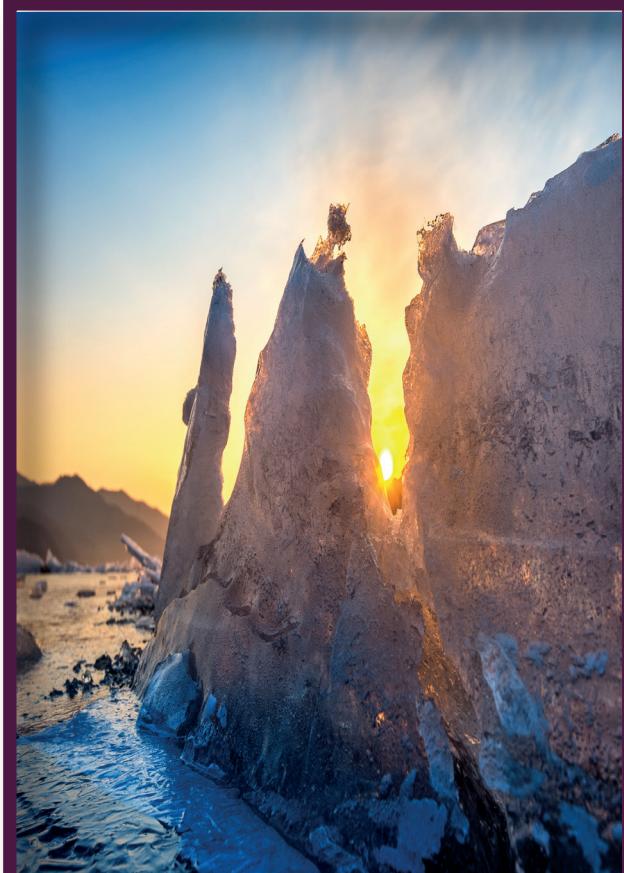
«تابستان بی‌پایان»، شاید آرزوی خیلی از ما در کودکی بوده است؛ فصلی مطبوع با روزهای طولانی و آفتاب درخشان و میوه‌های رنگارنگ است. البته آن روزها مانمی‌دانستیم که بهتر است مراقب آرزوهایمان باشیم، چون ممکن است روزی برآورده شوند.

تابستانی که بیشتر ما از کودکی و یا حتی چندین سال قبل به یاد می‌آوریم شاید به اندازه حالا طاقت فرسان بوده پس می‌توان نتیجه گرفت که زمین واقعاً گرم تر شده و دمای هوا در هر تابستان رکورد جدیدی را می‌شکند. دیگر نمی‌توان این وضعیت را گرمایش جهانی خطاب کرد. باید با واقعیت هولناکی به نام «تغییر اقلیم» رو به رو شد. امواج این تغییر به سرددترین نقاط جهان هم رسیده و حالا یخچال‌ها در نقاط مختلف جهان در حال آب شدن هستند و آینده پشت در است.

سواحل ایسلند روزی پر بود از یخچال‌های عظیم و باشکوه. سلطه و ماندگاری این غول‌های یخی برای قرن‌ها پایدار باقی مانده بود؛ اما این

میباشد. امکان ماهیگیری عالی در کنار «آبدره» نزدیک آن باعث شده تا از صدها سال پیش این منطقه برای زندگی و ساخت مسکن مورد توجه قرار بگیرد. در عصر سنگی گروهی از مردم به نام «Saqqaq» در این ناحیه ساکن بودند و در قرن ۱۶، اروپایی‌ها با کشتی شکار نهنگ به این منطقه رسیدند و نقطه ای تجارتی در خور Disko بنا کردند. امروز اجتماع اطراف جاکوبشاون جمعیتی نزدیک به ۴۵۰۰ نفر دارد که سومین شهر بزرگ گرینلند محسوب می‌شود. یکی از بومیان این منطقه به نام «اووه بانگ» می‌گوید که حداقل دوبار در ماه برای تماشای منظره یخچال پیاده به نزدیک آن می‌رود. این یخچال عظیم از سال ۱۸۵۰ شروع به تحلیل رفتن کرده است. در قرن ۲۰ حدود ۲۱ کیلومتر از آن آب رفته و در سال‌های اولیه قرن ۲۱، ۱۴ کیلومتر دیگر نیز به این مقدار اضافه شده است. هرچند این یخچال فعلاً نابودی در امان است، اما تغییر اقلیم با چنین سرعتی، آینده‌ای سوزان را برای آن و یخچال‌های دیگر جهان مجسم می‌کند. حال با چنین شرایطی، بشر باید بکوشد تا با راهکارهای پیشگیرانه از وقوع این فاجعه جلوگیری کند در غیر این صورت در آینده‌ای نه چندان دور باید در سوگ یخچال‌ها بنشینیم و منتظر تغییرات اساسی و بنیادین در شرایط اقلیمی باشیم.

یخچال‌شناس‌ها باقیایی این یخچال را «یخ مرده» در نظر می‌گیرند. گروهی از ساکنان و دانشمندان در ایسلند تصمیم گرفتند یاد این یخچال را با نوشه ای روی تابلو زنده نگه دارند. این اقدام توسط «آندره استر مگنسو نویسنده و «اودور سیگوردرسون» جغرافی دان انجام شده است. تابلو، در روز ۱۸ آگوست ۲۰۱۹ در محلی که یخچال قبل از آنجا قرار داشت، نصب شده است. قسمت‌هایی از نوشه‌های روی این تابلو به زبان انگلیسی و ایسلندی می‌گوید: «به نظر می‌رسد که بقیه یخچال‌های ما در ۲۰۰ آینده در مسیر این یخچال حرکت کنند... این لحظه برای ثبت آگاهی مابه وقایع و هم چنین آگاهی ماباز اعمالی است که می‌بایست انجام شوند. تنها شما خواهید دانست که آیا ما دست به عمل زدیم یا نه.»

«سایمن هووی» استادیار انسان‌شناسی دانشگاه رایس (Rice) در هیوستون آمریکا می‌گوید این یکی از اولین یادگاری‌های یخچال‌های فروپاشیده بر اثر تغییرات اقلیمی خواهد بود. او می‌گوید: «درون این یخچال‌ها تاریخ جو زمین منجمد شده است و از نظر فرهنگی هم ارزش بسیاری دارند.» همکار او، «دومینیک بویر» هم هشدار می‌دهد که اگر تششعع گازهای گلخانه‌ای کاهش نیابد، این سرنوشت تمام یخچال‌های ایسلند خواهد بود. شمالی‌ترین نقطه کره زمین با سرعتی دوبرابر بیشتر از باقی این سیاره در حال گرم شدن است. به طوری که زوئن گذشته به عنوان یکی از گرم‌ترین ماههای تاریخ جهان ثبت شده است، دانشمندان ترس آن را دارند که نقطه برگشت ناپذیر اقلیمی به ما بسیار نزدیک شده است؛ نقطه‌ای که در آن اثر گلخانه‌ای به حد نهایی خود می‌رسد و راهی برای جلوگیری از آب شدن تمام یخچال‌های ایسلند تا ۲۰۰ باقی نمی‌ماند.

یخچال‌های گرینلند در جایگاه میراث فرهنگی: همان طور که سایمن هووی می‌گوید، یخچال‌ها در مناطقی مثل ایسلند دارای جایگاه فرهنگی بالایی هستند. نگاهی به منطقه سرد و قطبی گرینلند، تصویر روشن تری از درهم تنیدگی فرهنگ‌های بومی را با این پدیده‌های جغرافیایی نشان می‌دهد.

«سرمهق کوجالق» که با نام یخچال «جاکوبشاون» هم شناخته می‌شود، یکی از سریع ترین یخچال‌های دنیاست. این یخچال که بخشی از سطح عظیم یخی گرینلند است، بیش از ۵۲۰ هزار سال قدمت دارد. یخچالی که در دهه گذشته موج عظیمی از گردشگران را به این ناحیه کشاند و بخش بسیار مهمی از فرهنگ و تاریخ عامه شهری در مناطق مسکونی اطرافش

موفقیت چیست؟

موفقیت یک مسیری هستش که هیچ مقصدی برای اون تعریف نشده و تابی نهایت هستش. برای قدم برداشتن توی این مسیر تنها دو چیز لازمه، یکی توکل به خدای بزرگ که بجز خوشحالی و موفقیت روز افزون بنده هایش چیزی نمی خوداد و دوم هم اینکه یک عزم و اراده قوی برای قدم برداشتن توی مسیره . از نظر خیلی از افرادی که در زمینه روانشناسی و تحول فردی فعالیت می کنند این دو مورد لازمه پیروزی و موفقیت هستش. الان کسی که داره تلاش میکنه ، کار میکنه و با انگیزه جلو میره فارغ از اینکه در چه وضعیتی اعم از مالی، فرهنگی، تحصیلی و ... وجود داره، اون فرد الان داره در مسیر موفقیت قدم میزنه و یک فرد موفقی هستش. حالا اینکه چقدر در این مسیر ثابت قدم خواهد بود و تا چه حد از این مسیر رو طی میکنه این کاملا بستگی به توانایی ها و تلاش های خودش داره.

در آخر هم این رو بگم که همه ما اگر کمی نگرش خودمون رو نسبت موفقیت عوض کنیم و بخواهیم واقع بینانه نگاه کنیم متوجه میشیم چقدر انسان موفقی هستیم و باید برای موفقیت های بیشتر تلاش بیشتری بکنیم.

همه ما وقتی می خواهیم از موفقیت حرف بزنیم براین باور هستیم که موفقیت یک مقصد برای ما هست و یا اگر بخواهیم انگیزشی تر صحبت کنیم، موفقیت رو یک هدف می دونیم غافل از اینکه شاید همین نقطه ای که الان ایستادیم یک موفقیت باشه ولی از اون اطلاعی نداشته باشیم.

تعریف همه ما از موفقیت شاید داشتن یک ثروت خیلی زیاد و دستیابی به اون ، قبول شدن در یک رشته دانشگاهی اون هم در بهترین دانشگاه ، داشتن یک آپارتمان در بهترین نقطه‌ی شهر و ... خیلی ها شاید این ها رو موفقیت می دانند. ولی آیا واقعا داشتن از این قبیل چیزها نشانه های موفقیت هستش ؟؟

الآن کسی که ثروت کمی دارد و یا در بدترین نقطه‌ی این شهر زندگی می کنه آدم نا موفقی هستش ؟؟ پاسخ من به این سوال فقط یک کلمه هستش : نه

حالا چرانه ؟ همه ما باید به این درک برسیم که موفقیت و پیروزی یک مسیری هستش که ما باید اون رو طی کنیم. مسیر موفقیت همون مسیری هستش که هر کسی با هر شرایطی می تونه اون را طی کنه.

حرم حضرت عباس را مشاهده کرده و با یک عرض سلام به سوی حضرت تمام خستگی اش در طول سفر از بین میرود. قطعاً بهترین لحظات و دقایق عمر هر کسی که عاشق امام حسین (ع) است هنگامی رقم میخورد که به زیارت حضرت رفته و ضریح او را به آغوش میکشد که غیر قابل توصیف است. قدم زدن در یک خیابان که از جنس آسمان یا بهشت است که بین الحرمین نام دارد فقط با راه رفتن در آن میتوان لذت بی انتهای آن را تجربه کرد.

اما امسال!

امسال، سالی است که نمیتوان هیچ یک از چیزهایی که قبل از توصیف کردم را تجربه کرد. قدم زدن در مسیر مشابه، چای عراقی، موكب‌های ساده، سینه زنی و گفتن ذکر حسین (ع) در بین مسیر و ... برای بعضی شاید شبیه یک کابوس باشد. گرچه امسال مورد آزمایش پروردگار هستیم و با دوری از کربلا که امتحان خیلی سختی است آزمایش میشویم اما نباید اجازه دهیم ذره ای از عشق و ارادت به حضرت سیدالشهداء (ع) کم شود.

به قول شهید سید مرتضی آوینی:

((تو مپندار که کربلا شهری است بین شهرها ویا اسمی است بین اسم‌ها، کربلا یک افقی است بین افق‌های بلند و برای فتح هریک از این قله‌ها شهید داده ایم.))

چقدر این تعبیر قشنگ و زیباست. کربلا و فرهنگ عاشورا به یک قله تشبیه کرده است که باید با تقویاً، اراده و اخلاص به آن دست یافت. پس قطعاً کربلا فراتر از یک زیارت است و یک مسیر هدفمند برای ما در زندگی است. انشاالله به امید خدا سال دیگر بدون هیچ مشکلی در مسیر اربعین و در حضور حجت (عج) حضور داشته باشیم و به زیارت حضرت سیدالشهداء (ع) برویم.

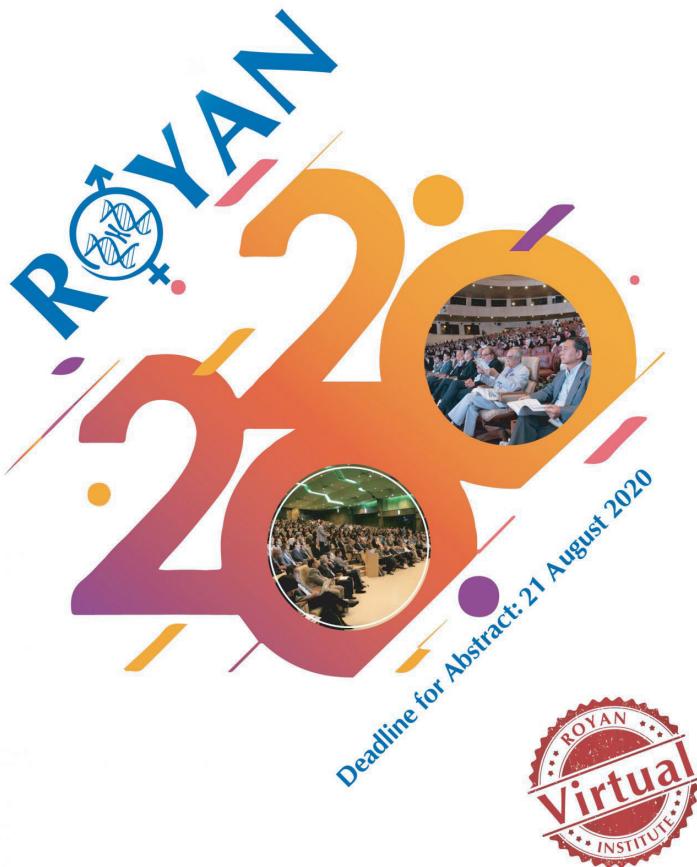
به تو از دور سلام

برای نوشتن نمی‌دانم باید از کجا شروع کنم؟ از چه چیزهایی بنویسم؟ از خاطرات؟ از بی‌قراری ها؟ از دلتگی ها؟ از عاشقانه هایی که ماؤراً همه‌ی عشق‌ها است بنویسم یا از انتظارها بنویسم؟

برای شروع کمی از خاطرات می‌نویسم. هر سال در این موقع در سنگین ترین نقطه‌ی زمین قدم میزدیم. یک نقطه بسیار پر بار که از فهم و درک انسان خیلی بیشتر است. پا در مسیر می‌گذاشتم و بعد از زیارت حضرت مولا (ع) شروع به قدم زدن می‌کردیم و مثل یک پرستوی مهاجر در راه آسمان سرخ کربلا به پرواز در می‌آمدیم و عاشقانه و با شور زیاد بال میگشودیم. هر کسی با هر رنگ و سلیقه، با هر زبان و نژاد، با هر مسلک و روش از هر نقطه روی زمین رهسپار شهر کربلا میشد. یک سیل جاری جمعیت که یک مغناطیس بسیار قوی آنها را به یک سمت و به یک مکان می‌کشید. موكب‌های ساده و دلنشین، نذری‌های ساده و بی‌ریا، و مردمانی که تنها هدف آنها در زندگی خدمت به زوار امام حسین (ع) شده بود. لحظات عجیب غروب جاده و ... این بعضی از خاطرات است که شاید تا اندازه کمی درد فراق را کمتر بکند

اما شاید روایی ترین لحظه برای یک زائر اربعین که هیچ وقت فراموش نخواهد کرد هنگامی است که به عمود ۱۴۰۷ میرسد و از دور

کنگره بین المللی رویان ۲۰۲۰

Royan International Twin Congress

21st September 2 - 4, 2020   16th September 5 - 6, 2020
Congress on   Congress on
Reproductive   Stem Cell Biology
Biomedicine   & Technology

September 2 - 6, 2020   Tehran - Iran

www.royancongress.com

کنگره امسال محققان و سخنرانانی از کشورهای انگلیس، آمریکا، فنلاند، اندونزی، سوئیس، ایتالیا، اسپانیا، نیوزلند، آلمان و استرالیا حضور یافتند. فیروزه احمدی، دبیر علمی کنگره تولیدمثل رویان نیز در حاشیه این مراسم با بیان اینکه کنگره امسال ۹ سرفصل دارد و در هر یک از بخش‌ها سخنرانانی از ایران و دیگر کشورها آخرین یافته‌های علمی را بیان خواهند کرد، گفت: یکی از سرفصل‌های این کنگره به موضوع کروننا اختصاص دارد و محققانی از ایتالیا، سنگاپور، استرالیا و ایران در این رابطه صحبت کردند. در زمینه سقط مکرر و تست‌های ارزیابی پیش از لانه‌گزینی نیز به ترتیب محققانی از اسپانیا و ایران و همچنین انگلستان، آمریکا و ایران آخرین دستاوردهای علمی را ارائه دادند. در سرفصل درمان ناباروری مردان نیز پژوهشگرانی از فنلاند و ایران و در حوزه اختلالات سیستماتیک و چاقی در ناباروری چهار سخنران از ایران توضیحاتی را ارائه دادند. وی با اشاره به محور روش‌های کمکدرمانی ناباروری (ART) در بیست و نهمین کنگره بین‌المللی رویان گفت: در این بخش سخنرانانی از اندونزی، سوئیس و ایران حضور دارند. در زمینه جنبه‌های آزمایشگاهی ART محققان ایتالیایی، اسپانیایی و ایرانی سخنرانی کردند و در زمینه‌های زیست‌فناوری حیوانات و حفظ باروری در موارد تخدمان‌های حاوی توده به ترتیب سخنرانانی از نیوزلند، آلمان

بیست و یکمین کنگره پژوهشکی تولید مثل و شانزدهمین کنگره زیست‌شناسی و فناوری سلول‌های بنیادی در تاریخ ۱۲ شهریور ۱۳۹۹ توسط پژوهشگاه رویان در شهر تهران برگزار گردید. در جریان این کنگره که تا ۱۶ شهریور ماه به طول انجامید، ۲۴ محقق ارشد بین‌المللی از ۱۳ کشور و ۵۰ محقق برتر ایرانی در خصوص محورهای این همایش سخنرانی کردند. همچنین در این دوره بیش از ۱۷۰ خلاصه مقاله ارائه شده اما به دلیل محدودیت زمان، ۱۵۰ خلاصه مقاله به صورت پوستر پذیرفته شد. در این کنگره که ۵ روز به طول انجامید ۳ روز در مورد زیست‌شناسی تولید مثل و ۲ روز در مورد سلول‌های بنیادی بحث و تبادل اطلاعات انجام شد. سقط مکرر، تست‌های ارزیابی پیش از لانه‌گزینی، درمان ناباروری مردان، اختلالات سیستماتیک و چاقی در ناباروری مردان، اختلالات روش‌های کمک درمانی ناباروری، چالش‌های آزمایشگاهی art، زیست فن‌آوری حیوانات و حفظ باروری در تخدمان حاوی توده و سلول‌های بنیادی از جمله محورهای این کنگره هستند.

در کارگروه های

کنگره امسال محققان و سخنرانانی از اندونزی، سوئیس، ایتالیا، اسپانیا، نیوزلند، آلمان و استرالیا حضور یافتند. فیروزه احمدی، دبیر علمی کنگره تولیدمثل رویان نیز در حاشیه این کنگره به موضوع کروننا اختصاص دارد و محققانی از ایتالیا، سنگاپور، استرالیا و ایران در این رابطه صحبت کردند. در زمینه سقط مکرر و تست‌های ارزیابی پیش از لانه‌گزینی نیز به ترتیب محققانی از اسپانیا و ایران و همچنین انگلستان، آمریکا و ایران آخرین دستاوردهای علمی را ارائه دادند. در سرفصل درمان ناباروری مردان نیز پژوهشگرانی از فنلاند و ایران و در حوزه اختلالات سیستماتیک و چاقی در ناباروری چهار سخنران از ایران توضیحاتی را ارائه دادند. وی با اشاره به محور روش‌های کمکدرمانی ناباروری (ART) در بیست و نهمین کنگره بین‌المللی رویان گفت: در این بخش سخنرانانی از اندونزی، سوئیس و ایران حضور دارند. در زمینه جنبه‌های آزمایشگاهی ART محققان ایتالیایی، اسپانیایی و ایرانی سخنرانی کردند و در زمینه‌های زیست‌فناوری حیوانات و حفظ باروری در موارد تخدمان‌های حاوی توده به ترتیب سخنرانانی از نیوزلند، آلمان

و ایران و همچنین استرالیا و ایران آخرین یافته‌های علمی را رائیه دادند. محمدرضا ملکزاده، معاون تحقیقات و فناوری وزیر بهداشت، نیز در حاشیه این نشست با بیان اینکه سلول‌های بنیادی یک روش درمانی برای برخی بیماری‌ها است که نمی‌توان آن‌ها را به روش معمول معالجه کرد، گفت: خوشبختانه در این زمینه پیشرفت‌های قابل توجهی در کشور رخ داده است و پژوهشگاه روابط از جمله پیشگامان این حوزه است.

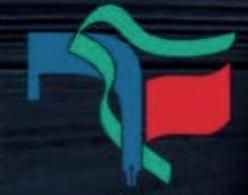

وی افزود: امیدواریم در کنار سلول‌های بنیادی بتوان در آینده از روش ژن‌درمانی نیز که به نظر می‌رسد از روش سلول‌های بنیادی مؤثرتر است، استفاده کنیم. در رابطه با ژن‌درمانی فعالیت‌هایی را آغاز کرده و امیدواریم در آینده اخبار خوبی به مردم ارائه دهیم. معاون وزیر بهداشت درباره نقش سلول درمانی در مقابله با کرونا گفت: مطالعه مهمی را با کمک مؤسسه رویان در تعدادی از بیمارانی که دارای کووید ۱۹ بودند و به هیچ درمانی جواب نمی‌دادند، انجام دادیم. نتایج اولیه امیدوارکننده بود اما برای اثبات اثرگذاری، لازم است که در مورد تعداد بیشتری از بیماران تحقیق انجام شود. با توجه به هزینه‌های زیادی که سلول‌درمانی دارد، هنوز از آن به عنوان یک روش درمانی برای مقابله با بیماری کرونا استفاده نکرده‌ایم. در پاسخ به سؤالی درباره تأثیر کرونا بر باروری افراد، می‌توان گفت: تأثیر کووید ۱۹ بر باروری هنوز ثابت نشده است و اطلاعات علمی کافی در این زمینه نداریم که آیا کووید ۱۹ باعث ناباروری می‌شود یا خیر؟ امسال شرایط به وجود آمده ایجاب کرد که از ۷۴ استاد پیشکسوت در دانش سلول‌های بنیادی و علوم تولید مثل برای سخنرانی در این کنگره دعوت به عمل آید. سال‌های گذشته از این افراد برای سخنرانی حضوری دعوت می‌شد تا در این کنگره حضور پیدا کنند اما با محدودیت‌هایی مواجه می‌شدند. خوشبختانه امسال میسر شد حضور مجازی این افراد استفاده شود.

در مراسم افتتاحیه بیست و یکمین کنگره بین‌المللی رویان از تعدادی از محققان داخلی و حامیان مالی کنگره تقدیر به عمل آمد. برگزیدگان شامل ۲ محقق حوزه تولید مثل و ۲ محقق حوزه سلول بنیادی، ۳ عضو هیئت علمی پژوهشگاه رویان، شرکت فناوری‌های بنیادیه رویان و دو شرکت دانش بنیان دیگر بودند. دکتر فیروزه احمدی دبیر بیست و یکمین کنگره بین‌المللی پزشکی تولید مثل رویان، دکتر منظیری دبیر علمی شانزدهمین کنگره بین‌المللی سلول بنیادی و دکتر نوریا صادقی

دبیر علمی پانزدهمین سمینار پرستاری و مامائی در پزشکی تولید مثل رویان مورد تقدیر قرار گرفتند. همچنین دکتر مریم هزاوه ای از پژوهشگاه رویان، جمیله میرصانعی دانشجوی دکتری دانشگاه علوم پزشکی ایران، مهسا ذبیحی دانشجوی دکترای ژنتیک از دانشگاه علم و فرهنگ و راضیه نجف لو دانشجوی دکتری بیوانفورماتیک دانشگاه تربیت مدرس از برگزیدگان در بخش‌های سلول بنیادی و پزشکی تولید مثل بودند.

دانشکده علوم زیستی
دانشگاه آزاد تهران شمال

پژوهشگاه رویان

کلاس آنلاین

سومین دوره بیوانفورماتیک

مقدماتی تا پیشرفته

در ماه گذشته بسیج دانشجویی دانشکده علوم زیستی پایگاه شهید تندگویان با همکاری پژوهشگاه رویان اقدام به برگزاری دوره بیوانفورماتیک به مدت بیش از ۲۱ ساعت ویژه دانشجویان این دانشکده نمود که طی این دوره ۴۵ نفر از دانشجویان این دانشکده در رشته های سلولی و مولکولی، میکروبیولوژی، ژنتیک، دبیری زیست و صنایع غذایی شرکت کردند و نفرات منتخب این دوره به عضویت انجمن بیوانفورماتیک دانشکده علوم زیستی درخواهند آمد.

Telegram: fotrosmag

Instagram: Fotros_mag